

Monika Weiss, *Całuny*, BWA Zielona Góra
Kurator: Wojciech Kozłowski

Roland Schefferski, *Z życia Europejczyków*, Galeria Nowy Wiek / Muzeum Ziemi Lubuskiej
Kurator: Leszek Kania

Otwarcie wystaw: piątek 15.06, godz. 17:00 (**Galeria Nowy Wiek MZL**) / 18:00 (**BWA Zielona Góra**)
Wystawy czynne do: 08.07.2012

Współpraca pochodzących z Polski, a obecnie żyjących w Nowym Jorku i Berlinie, artystów Moniki Weiss i Rolanda Schefferskiego zainaugurowana została w 2009 roku wspólną wystawą zatytułowaną *A CONVERSATION - THE BEGINNING* w Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu. Kontynuacją zapoczątkowanego wtedy dialogu jest ich nowy projekt, który nosi tytuł *RECALL*. Przybrał on formę dwóch indywidualnych wystaw przygotowanych przez Galerię BWA i Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze. Projekt ten poświęcony jest obecności i krytyce kultury pamięci i jej roli w postrzeganiu przeszłości z aktualnej perspektywy. Jest poszukiwaniem odpowiedzi na pytanie o możliwości i sposoby upamiętniania przeszłości i jej związku z teraźniejszością.

W projekcie zatytułowanym *Całuny* **Monika Weiss** koncentruje się na tematyce związanej z byłym obozem pracy przymusowej dla kobiet, stworzonym przy Deutsche Wollenwaren Manufaktur AG podczas wojny. Zakład ten był jednym z największych w Niemczech, a włókiennictwo w Zielonej Górze - ówczesnym Gruenbergu - należało do najlepiej rozwiniętych gałęzi tutejszego przemysłu. Przed powstaniem tego obozu kobiety były pracownicami przymusowymi w niemieckich zakładach tekstylnych, a po wydaniu zarządzenia, że Żydzi nie mogą poruszać się bez nadzoru, zakład przekształcono w obóz koncentracyjny, przypisując go najbliższemu położonemu obozowi w Gross-Rosen. W ciągu jednego dnia pracownice przymusowe stały się więźniarkami poddanymi wszelkim rygorom obozu koncentracyjnego. Na wystawie *Całuny* zostanie zaprezentowane między innymi wideo z performansu odnoszącego się do tych wydarzeń, zrealizowane z udziałem mieszkańców. Filmując teren byłego obozu koncentracyjnego z lotu ptaka, Weiss pokazuje również rejony przylegające do niego, które są obecnie zamieszkałe. Miejsce byłego obozu, jego dewastacja i opuszczenie - stwarza pozory nieobecności a jednocześnie pozostaje wyrwą, dosłownym i metaforycznym brakiem w przestrzeni miasta. Grupa miejscowych kobiet będzie przebywać na terenie byłego obozu przez kilka godzin, swoją obecnością nawiązując do nieobecności kobiet, które tutaj pracowały i które poszły potem w marszu śmierci. Głosy mieszkańców Zielonej Góry staną się także częścią abstrakcyjnej kompozycji muzycznej. Projekt *Całuny* zawiera także drugie wideo ukazujące zbliżenie anonimowego popiersia młodej kobiety. Jej dłonie stopniowo zdejmują i ponownie zakładają bandaż, jej ruchy są powolne, zawieszane pomiędzy pieśczęcią i bólem, nawiązując do etymologii słowa "całun". Podobnie jak w jej innych pracach z ostatnich lat, Weiss nawiązuje do archaicznych tradycji lamentu jako zorganizowanego działania i reakcji wobec wydarzenia historycznego. Tytułowe *Całuny* otwierają przestrzeń specyficznego wydarzenia, które w kontekście rytuału lamentu i pamięci, istnieje poza konkretnym czasem, a więc także obecne w tej chwili.

Roland Schefferski stworzył instalację zatytułowaną *Z życia Europejczyków* pod wpływem inspiracji zbiorem szklanych przezroczy znajdujących się obecnie w kolekcji Muzeum Ziemi Lubuskiej. Powstały one na początku dwudziestego wieku i pochodzą ze zbiorów Berlińskiej Gminy Żydowskiej. Ich motywami są [m.in.](#) portrety, pejzaże, architektura żydowska, dzieła sztuki i zabytki z różnych okresów historii sztuki. Świadczą one o dużym zainteresowaniu berlińskich Żydów zarówno kulturą własną, jak też o ich otwartym nastawieniu wobec innych kultur. Zaledwie ślady tej kultury są obecne w niemieckim i polskim życiu codziennym. Ona sama w środkowej Europie zdawałoby się jeszcze ciągle żywa, została niemalże nieodwracalnie zniszczona. Powstała we współpracy z Muzeum Ziemi Lubuskiej wystawa jest próbą wyrażenia takiego stanu rzeczy. Składają się na nią instalacja oraz multimedialna prezentacja wybranych motywów tych przezroczy. W pierwszej części wystawy pokazane będą wyeksponowane prawie na wyciągnięcie ręki, a jednak nieosiągalne, puste - pozbawione motywów - szklane diapozytywy. W jej drugiej części, niejako na zasadzie odwrócenia tego wizualnego efektu,

Monika Weiss, *Całuny*, BWA Zielona Góra
Kurator: Wojciech Kozłowski

Roland Schefferski, *Z życia Europejczyków*, Galeria Nowy Wiek / Muzeum Ziemi Lubuskiej
Kurator: Leszek Kania

Otwarcie wystaw: piątek 15.06, godz. 17:00 (**Galeria Nowy Wiek MZL**) / 18:00 (**BWA Zielona Góra**)
Wystawy czynne do: 08.07.2012

Współpraca pochodzących z Polski, a obecnie żyjących w Nowym Jorku i Berlinie, artystów Moniki Weiss i Rolanda Schefferskiego zainaugurowana została w 2009 roku wspólną wystawą zatytułowaną *A CONVERSATION - THE BEGINNING* w Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu. Kontynuacją zapoczątkowanego wtedy dialogu jest ich nowy projekt, który nosi tytuł *RECALL*. Przybrał on formę dwóch indywidualnych wystaw przygotowanych przez Galerię BWA i Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze. Projekt ten poświęcony jest obecności i krytyce kultury pamięci i jej roli w postrzeganiu przeszłości z aktualnej perspektywy. Jest poszukiwaniem odpowiedzi na pytanie o możliwości i sposoby upamiętniania przeszłości i jej związku z teraźniejszością.

W projekcie zatytułowanym *Całuny* **Monika Weiss** koncentruje się na tematyce związanej z byłym obozem pracy przymusowej dla kobiet, stworzonym przy Deutsche Wollenwaren Manufaktur AG podczas wojny. Zakład ten był jednym z największych w Niemczech, a włókiennictwo w Zielonej Górze - ówczesnym Gruenbergu - należało do najlepiej rozwiniętych gałęzi tutejszego przemysłu. Przed powstaniem tego obozu kobiety były pracownicami przymusowymi w niemieckich zakładach tekstylnych, a po wydaniu zarządzenia, że Żydzi nie mogą poruszać się bez nadzoru, zakład przekształcono w obóz koncentracyjny, przypisując go najbliższemu położonemu obozowi w Gross-Rosen. W ciągu jednego dnia pracownicy przymusowi stali się więźniarkami poddanymi wszelkim rygorom obozu koncentracyjnego. Na wystawie *Całuny* zostanie zaprezentowane między innymi wideo z performansu odnoszącego się do tych wydarzeń, zrealizowane z udziałem mieszkańców. Filmując teren byłego obozu koncentracyjnego z lotu ptaka, Weiss pokazuje również rejony przylegające do niego, które są obecnie zamieszkałe. Miejsce byłego obozu, jego dewastacja i opuszczenie - stwarza pozory nieobecności a jednocześnie pozostaje wyrwą, dosłownym i metaforycznym brakiem w przestrzeni miasta. Grupa miejscowych kobiet będzie przebywać na terenie byłego obozu przez kilka godzin, swoją obecnością nawiązując do nieobecności kobiet, które tutaj pracowały i które poszły potem w marszu śmierci. Głosy mieszkańców Zielonej Góry staną się także częścią abstrakcyjnej kompozycji muzycznej. Projekt *Całuny* zawiera także drugie wideo ukazujące zbliżenie anonimowego popiersia młodej kobiety. Jej dłonie stopniowo zdejmują i ponownie zakładają bandaż, jej ruchy są powolne, zawieszane pomiędzy pieśczęcią i bólem, nawiązując do etymologii słowa "całun". Podobnie jak w jej innych pracach z ostatnich lat, Weiss nawiązuje do archaicznych tradycji lamentu jako zorganizowanego działania i reakcji wobec wydarzenia historycznego. Tytułowe *Całuny* otwierają przestrzeń specyficznego wydarzenia, które w kontekście rytuału lamentu i pamięci, istnieje poza konkretnym czasem, a więc także obecne w tej chwili.

Roland Schefferski stworzył instalację zatytułowaną *Z życia Europejczyków* pod wpływem inspiracji zbiorem szklanych przezroczy znajdujących się obecnie w kolekcji Muzeum Ziemi Lubuskiej. Powstały one na początku dwudziestego wieku i pochodzą ze zbiorów Berlińskiej Gminy Żydowskiej. Ich motywami są [m.in.](#) portrety, pejzaże, architektura żydowska, dzieła sztuki i zabytki z różnych okresów historii sztuki. Świadczą one o dużym zainteresowaniu berlińskich Żydów zarówno kulturą własną, jak też o ich otwartym nastawieniu wobec innych kultur. Zaledwie ślady tej kultury są obecne w niemieckim i polskim życiu codziennym. Ona sama w środkowej Europie zdawałoby się jeszcze ciągle żywa, została niemalże nieodwracalnie zniszczona. Powstała we współpracy z Muzeum Ziemi Lubuskiej wystawa jest próbą wyrażenia takiego stanu rzeczy. Składają na nią instalacja oraz multimedialna prezentacja wybranych motywów tych przezroczy. W pierwszej części wystawy pokazane będą wyeksponowane prawie na wyciągnięcie ręki, a jednak nieosiągalne, puste - pozbawione motywów - szklane diapozytywy. W jej drugiej części, niejako na zasadzie odwrócenia tego wizualnego efektu,

pojawiać się będą same motywy tych poprzednio jako „pustych” widocznych obrazów. Roland Schefferski kontynuuje w instalacji *Z życia Europejczyków* koncepcję realizowanego przez niego od lat cyklu „Empty Images”. Podobnie jak w początkowych pracach z tego cyklu, decydując się na pustkę jako środek artystycznej ekspresji, próbuje uwolnić nas od stereotypowych obrazów, które często zawiadają naszym umysłem. To właśnie nasze wyobrażenia jako obrazy powstające przeważnie pod wpływem kolektywnych przekazów, z sukcesem konkurują z prawdą historyczną. Kwestia żydowska w jego artystycznych rozważaniach nabiera jednak charakteru pewnego rodzaju sytuacji modelowej. Nawet jeżeli poświęcone są one kulturze żydowskiej to jednak nie ograniczają się jedynie do niej, a dotyczą wszystkich kultur. Schefferski koncentruje się na procesie funkcjonowania pamięci i roli jaką odgrywają przy tym obrazy, które w sobie nosimy. Narzucone nam z zewnątrz wyobrażenia będące rezultatem manipulacji obrazu danej kultury zniechęcają do poznania przeszłości i utrudniają uniknięcie instrumentalizacji kultury pamięci.

Monika Weiss jest polsko-amerykańską artystką, której sztuka bada relacje między historią i postpamięcią. Jej performatywne instalacje, filmy, obiekty i kompozycje dźwiękowe funkcjonują w kontekście fenomenologii ciała, gestu, śladu i enuncjacji. Przed powstaniem każdej pracy przeprowadza intensywny research, często współpracując z historykami lub archiwistami. Brytyjski krytyk sztuki Guy Brett twierdzi, że Weiss stwarza odmienne doświadczenie przestrzeni i czasu, który nie ma określonego końca lub celu, jest stały, trwa, umacniając się i pogłębiając ludzką obecność. Jej sztuka jest szczególnym i oryginalnym połączeniem technologicznych mediów (projekcja wideo) z archaicznym aktem rysowania. Dźwięk jest także istotnym elementem jej prac. Precyzyjnie skomponowany przez artystkę, przenosi bezdźwięczne sfilmowane akcje w inne rejony znaczeń. Wśród wystaw indywidualnych Weiss zwraca uwagę *Five Rivers*, pierwszy retrospektywny przegląd jej twórczości, zorganizowany przez Lehman College Art Gallery, City University of New York w 2005 roku. Najnowsze wystawy indywidualne włączają także *Sustenazo* w CSW Zamek Ujazdowski (Warszawa) oraz nadchodząca *Sustenazo-Lament II* w Muzeum Pamięci i Praw Człowieka w Santiago, Chile (2012-2013). Ostatnio jej prace były prezentowane min. w Muzeum Montanelli (Praga), Cisneros Fontanals Art Foundation (Miami), Frauenmuseum (Bonn), Kunsthaus Dresden oraz North Dakota Museum of Art (Grand Forks). Monika Weiss jest Profesorem w Sam Fox School of Design and Visual Arts, Washington University in Saint Louis. Mieszka i pracuje w Nowym Jorku. Więcej informacji na temat jej twórczości:

<http://www.streamingmuseum.org/content/monika-weiss/>

<http://www.lehman.edu/vpadvance/artgallery/gallery/WeissbyGuyBrett.HTM>

Roland Schefferski w zależności od potrzeb wynikających z jego artystycznych koncepcji używa do ich realizacji różne media. W swoich pracach przyjmuje rolę krytycznego analityka codziennej rzeczywistości, nierzadko przewrotnie wykorzystując ją do celów artystycznych. „To sztuka w znacznym stopniu społecznie „zaangażowana”, skupiona na problemach i zjawiskach otaczającego świata, krytyczna wobec obowiązujących współcześnie systemów wartości. Daleka jednak od aktualności politycznych i koniunkturalizmu.” napisał na okoliczność jego wystawy indywidualnej *Inwentaryzacja* w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze jej kurator Leszek Kania. Oprócz ekspozycji w przestrzeniach instytucjonalnych artysta realizuje swoje projekty również w przestrzeni publicznej. Na przykład oddał w komis swoje prace w antykwariacie w Gdańsku, eksponował na ulicach Warszawy billboardy z napisem „Stwórz sobie własny obraz Berlina”, w trakcie swoich spacerów we Frankfurcie nad Odrą i Ślubicach oraz w Warszawie gubił specjalnie na tą okazję wybite monety lub wypożyczał zwiedzającym wystawy w różnych miastach, a ostatnio w Berlinie ubrania naznakowane wyszytymi obrysami ludzkich sylwetek. Instalował swoje prace także w brandenburskich ogrodach lub w zabytkowej Świątyni Pomony w Poczdamie. Jego aktualna interwencja realizowana jest w bibliotekach publicznych w niemieckich i polskich miastach przygranicznych. Schefferski wystawiał głównie w Europie i Ameryce Północnej. Mieszka i pracuje w Berlinie.

<http://www.interventur.de>

<http://artpositions.blogspot.de/2009/12/roland-schefferski.html>

pojawiać się będą same motywy tych poprzednio jako „pustych” widocznych obrazów. Roland Schefferski kontynuuje w instalacji *Z życia Europejczyków* koncepcję realizowanego przez niego od lat cyklu „Empty Images”. Podobnie jak w początkowych pracach z tego cyklu, decydując się na pustkę jako środek artystycznej ekspresji, próbuje uwolnić nas od stereotypowych obrazów, które często zawładają naszym umysłem. To właśnie nasze wyobrażenia jako obrazy powstające przeważnie pod wpływem kolektywnych przekazów, z sukcesem konkurują z prawdą historyczną. Kwestia żydowska w jego artystycznych rozważaniach nabiera jednak charakteru pewnego rodzaju sytuacji modelowej. Nawet jeżeli poświęcone są one kulturze żydowskiej to jednak nie ograniczają się jedynie do niej, a dotyczą wszystkich kultur. Schefferski koncentruje się na procesie funkcjonowania pamięci i roli jaką odgrywają przy tym obrazy, które w sobie nosimy. Narzucone nam z zewnątrz wyobrażenia będące rezultatem manipulacji obrazu danej kultury zniechęcają do poznania przeszłości i utrudniają uniknięcie instrumentalizacji kultury pamięci.

Monika Weiss jest polsko-amerykańską artystką, której sztuka bada relacje między historią i postpamięcią. Jej performatywne instalacje, filmy, obiekty i kompozycje dźwiękowe funkcjonują w kontekście fenomenologii ciała, gestu, śladu i enuncjacji. Przed powstaniem każdej pracy przeprowadza intensywny research, często współpracując z historykami lub archiwistami. Brytyjski krytyk sztuki Guy Brett twierdzi, że Weiss stwarza odmienne doświadczenie przestrzeni i czasu, który nie ma określonego końca lub celu, jest stały, trwa, umacniając się i pogłębiając ludzką obecność. Jej sztuka jest szczególnym i oryginalnym połączeniem technologicznych mediów (projekcja wideo) z archaicznym aktem rysowania. Dźwięk jest także istotnym elementem jej prac. Precyzyjnie skomponowany przez artystkę, przenosi bezdźwięczne sfilmowane akcje w inne rejony znaczeń. Wśród wystaw indywidualnych Weiss zwraca uwagę *Five Rivers*, pierwszy retrospektywny przegląd jej twórczości, zorganizowany przez Lehman College Art Gallery, City University of New York w 2005 roku. Najnowsze wystawy indywidualne włączają także *Sustenazo* w CSW Zamek Ujazdowski (Warszawa) oraz nadchodząca *Sustenazo-Lament II* w Muzeum Pamięci i Praw Człowieka w Santiago, Chile (2012-2013). Ostatnio jej prace były prezentowane min. w Muzeum Montanelli (Praga), Cisneros Fontanals Art Foundation (Miami), Frauenmuseum (Bonn), Kunsthaus Dresden oraz North Dakota Museum of Art (Grand Forks). Monika Weiss jest Profesorem w Sam Fox School of Design and Visual Arts, Washington University in Saint Louis. Mieszka i pracuje w Nowym Jorku. Więcej informacji na temat jej twórczości:

<http://www.streamingmuseum.org/content/monika-weiss/>

<http://www.lehman.edu/vpadvance/artgallery/gallery/WeissbyGuyBrett.HTM>

Roland Schefferski w zależności od potrzeb wynikających z jego artystycznych koncepcji używa do ich realizacji różne media. W swoich pracach przyjmuje rolę krytycznego analityka codziennej rzeczywistości, nierzadko przewrotnie wykorzystując ją do celów artystycznych. „To sztuka w znacznym stopniu społecznie „zaangażowana”, skupiona na problemach i zjawiskach otaczającego świata, krytyczna wobec obowiązujących współcześnie systemów wartości. Daleka jednak od aktualności politycznych i koniunkturalizmu.” napisał na okoliczność jego wystawy indywidualnej *Inwentaryzacja* w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze jej kurator Leszek Kania. Oprócz ekspozycji w przestrzeniach instytucjonalnych artysta realizuje swoje projekty również w przestrzeni publicznej. Na przykład oddał w komis swoje prace w antykwariacie w Gdańsku, eksponował na ulicach Warszawy billboardy z napisem „Stwórz sobie własny obraz Berlina”, w trakcie swoich spacerów we Frankfurcie nad Odrą i Słubicach oraz w Warszawie gubił specjalnie na tą okazję wybite monety lub wypożyczał zwiedzającym wystawy w różnych miastach, a ostatnio w Berlinie ubrania naznakowane wyszytymi obrysami ludzkich sylwetek. Instalował swoje prace także w brandenburskich ogrodach lub w zabytkowej Świątyni Pomony w Poczdamie. Jego aktualna interwencja realizowana jest w bibliotekach publicznych w niemieckich i polskich miastach przygranicznych. Schefferski wystawiał głównie w Europie i Ameryce Północnej. Mieszka i pracuje w Berlinie.

<http://www.interventur.de>

<http://artpositions.blogspot.de/2009/12/roland-schefferski.html>